26.06.2016, broj 37 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

kakav bi morao biti duhovni učitelj? Kakve bi morale biti njegove osobine? U njegovoj ličnosti ne sme biti ničega sličnog duhom odsutnom slaboumnom vizionaru. Sa nogama on mora biti čvrsto na zemlji, a glavom u nebeskom okrilju. Svetost nije tupost i besmisleno izgovaranje molitava, nego usredsređenost na Boga i vrlina u aktivnosti sa maksimalnim razvojem inteligencije.

Ogromna je razlika između duhovnog realizma i nerazgovetnog, tamnog misticizma koji mu po svojoj spoljašnjosti može biti sličan. Treba biti savršeno jednostavan, izbegavajući aluzije koje bude zaprepašćenje metafizičkim, poput spomenutih ''mistika'' i ostalih naklapača. Dok takvi govore o čudima, svetitelji čine čuda.

Ljudi koji su spoznali Istinu ne izvode čuda dok ne dobiju unutrašnju dozvolu. Bog ne želi da se svima, bez razlike, otkrivaju tajne njegovog stvaranja ("ne bacajte bisere pred svinje, da ih ne pogaze"). Osim toga, svaki čovek na svetu ima neotuđivo pravo na svoju slobodnu volju - takvu nezavisnost pravi svetitelj nikada ne osporava.

Nedeljno razmišljanje
Gospod Hristos u svom delovanju i govoru ispoljava probuđenu svest. Ispoljava svest osobe koja je stvari sagledala duhovnom objektivnošću. Radnje, delovanja i motivi ljudi koji se nisu probudili u budnom stanju, ostaju spavači bez obzira što su budni. To što je neko budan ne znači da ne spava. Svi smo mi spavači i sanjari i nakon što smo se ustali iz kreveta - spavači svakodnevnog života. Samo Duh Sveti može nas probuditi u budnom spavanju koje nazivamo svakodnevnim životom sa svojim svakodnevnim poslom, obavezama, radnjama itd.

Takav svakodnevni život proteže se kroz decenije, do naše smrti. Nakon toga u zagrobnom se životu konstatuje se teško uspavani (proćerdani) život kroz koji smo prošli spavajući. Spavač može biti svaki čovek: radnik, direktor, sveštenik, pilot... Ta karakteristika je univerzalna opasnost izgubljenog života koja od nas čini ''zidove okrečene i grobove otvorene'', kako Isus naziva pismoznance i fariseje, kako on zapravo naziva i danas sve nas ukoliko smo i dalje neobraćeni, ukoliko i dalje spavamo.

Biti obraćen znači biti probuđen: ponovno rođen Duhom Svetim u Bogu. Primećujemo li u svom životu karakteristike te probuđenosti, tog zahvata Duha Svetoga?

19.06.2016, broj 36 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

ljudski je čuditi se i postavljati pitanja. Osobito smo slobodni da postavljamo pitanja o stvarima koje se tiču autentičnosti Hristovih poslanika, njihove verodostojnosti i podobnosti za određeni položaj - službu. Na ovo nas prvenstveno upućuje naša hrišćanska savest utemeljena na Jevanđelju, a onda i iskustvo.

Name, kada iskustvo mnogih ljudi govori da je određena osoba baš radikalno nedostojna neke službe ili položaja u crkvi, te kada se takva osoba ipak postavi na takav položaj, onda se jasno vidi da oni koji su takvu glupost učinili - ili nisu bili dovoljno obavešteni, ili su ''veze'' ponovo odradile svoje. Naravno, svaka institucija ima pravo da radi po svome, ali ako misli da radi po Božijoj volji, onda mora dobro paziti.

Ako je javna tajna da bi nekom sveštenику bolje stajalovršenje službe žandara u nekom kazneno - popravnom zavodu, a taj sveštenik se ipak postavi za episkopa, onda je sasvim jasno kolika je odgovornost onih koji su ga imenovali. Naravno, već viđeno i ranije, ali u dve reči: Bože sačuvaj.

Nedeljno razmišljanje
Svakodnevno uzimati svoj krst i ići za Isusom ne znači drugo nego svakodnevno mu se saobličavati, otvarati se Gospodu, postajati protočan za Boga, pripremiti u svom srcu (koje je hram Duha Svetog) mesto za Boga. Sve to znači menjati se, transformisati se u nešto što nismo bili, postajati nešto drugo – Božansko i sveto. Promena iz starog u novo, od grešnog ka svetom, od nesavršenog ka savršenom znači žrtvu. Menjati se - to je poput sagorevanja samog sebe, jer nestaje stari čovek i nastaje novi – Božiji. A to može biti teško, to je taj životni krst, jer je reč o preobražaju u ono na šta smo po svojoj prirodi pozvani biti: pobožanstvenjeni. Isus Hristos je naš veliki učitelj koji nam pokazuje način kako da i mi postanemo ono što je On, kako da postanemo pohristovljeni u Njemu, kako da postanemo ono što nam je Nebeski Otac namenio. Postajati to, znači odreći se samog sebe – svojeg starog ja, svojeg starog neznabožačkog života ogrezlog u materijalnom, sebičnom okruženju. Stoga, ''ko hoće život svoj spasiti izgubiće ga (jer je ovakav život, bez Boga, osuđen na propast), a ko izgubi život svoj radi mene, taj će ga spasiti'' (jer preobražen život u Bogu jeste život večni).

12.06.2016, broj 35 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

uvek se moramo usredsređivati na naš cilj. Kroz dan, dnevno se podsećati tog cilja. Taj cilj je pravi smisao našeg života na zemlji: jedinstvo sa Bogom. Da li smo svoj um usredsredili na to jedinstvo, svoje reči na opisivanje Hristovih dela i Gospodnjih obećanja? Da li smo svoje ruke upregnuli za rast Crkve Gospodnje, svoje oči za čitanje Svetog pisma, svoje biće za služenje drugima, svoj jezik za pevanje hvale Gospodu, svoj glas za odavanje poštovanja Gospodu, svoje želje za ostvarivanje Gospodovih želja...? To je put kojim izvan svake sumnje dolazimo na cilj.
Stranputica je zbunjeni um utemeljen u materijalnim stvarima. Put prema cilju je postojani um utemeljen u Bogu.

Pritom, molimo najveću molitvu: Gospode, usadi svoju ljubav u moje srce.

"Stoga, kažem ti, oprošteni su joj gresi mnogi jer ljubljaše mnogo.'' (Lk 7,36 - 8,3)

Sposobnost ljubiti predstavlja vrhunac duhovnog bića. Oko toga se vrti cela vasiona, čitav svemir – materijalni i duhovni. Ljubav je gravitaciona sila smisla života kao takvog – temelj neopisive večnosti. Ljubav pokriva sve. Pokajanost stvorenja pred Bogom, neminovno dovodi do ganuća Boga - Svemoguće Ljubavi, a posledica toga je milosna obnova našeg bića. Ne uočiti - to znači biti slep, krut i tvrd.

Svi smo u opasnosti da budemo ''fariseji'' ukoliko postanemo zatvoreni za duhovno, ukoliko naše molitve nestane i naša protočnost za Duha Svetoga iščezne. Tada ćemo u zbunjenosti svoga uma donositi pogrešne sudove i krivo interpretirati stvarnost.

Ako ne postanemo slični i bliski Večnoj Ljubavi, neće nas privlačiti njeno carstvo i bićemo daleko od našeg cilja.

05.06.2016, broj 34 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

ovaj svet je prolazni šou. I koliko god to nama izgledalo jednostavno da izgovorimo i koliko god nam se činilo da mi to shvatamo, malo ljudi zapravo shvata. Jednog dana napustićemo ovaj svet, ili vrlo brzo ili postepeno, zavisno od toga kakva nas bolest ili situacija zadesi. Zato je od izuzetne važnosti usmeriti se prema Bogu – jedinoj neprolaznoj stvarnosti. Telo ne može ostati zauvek, ali naš duh ostaje večno. Stoga, upoznajmo Stvoritelja sada.

Ovo vreme na zemlji dato nam je za našu realizaciju. Mi ili putujemo prema Bogu ili se odmičemo prema materijalnim stvarima u svetu, prema formama. Hrišćanin ne sme biti zarobljen ovim svetom, ovim telom, jer ako mu pridamo preveliku pažnju imaćemo i većih poteškoća, a što se više odmičemo imaćemo više slobode: ''Ne ljubite sveta ni što je u svetu. Ako ko ljubi svet, nema u njemu ljubavi Očeve'' (1 Jv 2,15). Svet treba ljubiti jer je stvorenje Božije, ali se ne vezivati za njega jer on nije konačna stvarnost.

Prvo, dakle, upoznajmo ovaj svet, a onda ga transcendirajmo – prvo upoznajem šta je život, a onda ga ostavljam - nadmašujem. Ali mnogi to ne mogu jer ih želje vežu za ovu materiju, ovu formu.

Delujmo sada, dok imamo vremena, da ne bismo morali ponavljati ispit.

29.05.2016, broj 33 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

mnogi ljudi toliko su materijalistički ustrojeni da zaključuju kako samo ono što vide predstavlja jedinu stvarnost. To im je i temeljni argument za njihov ateizam. Da je to toliko glup argument da gluplji ne može biti, ne treba ni govoriti. Takav argumenti uopšte nije argument nego direktna prezentacija njihove oholosti: stvarnost je ono što ja (mi) mislimo da jeste i nema ništa osim toga, osim ako ja ne vidim ili proverim.

Pametni ljudi znaju da ne žive samo od hrane nego prvenstveno od Boga. Onaj ko je stvorio svaki oblik hrane, ko je ljude obdario apetitom, neizbežno će se pobrinuti za svoga poklonika da bude zbrinut. Ne misli da te hrani hleb, niti da ti pomaže novac ili ljudi. Da li bi ti oni mogli pomoći ako bi ti Gospod uskratio životni dah? Oni su samo njegovi instrumenti. Da li se u želucu hrana probavlja tvojom umetnošću?

Oštroumno razlučivanje preseca lance posredništva i neposredno spoznaje jedinstveni uzrok – Bog je temelj svega!

22.05.2016, broj 32 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

Gospodin Isus činio je čuda, to je u Jevanđeljima očigledno. Ali šta je uopšte čudo? U

stvarnosti u našem precizno uređenom svemiru svaki događaj je usaglašen sa zakonima, pa se tako može i objasniti. Zapravo, ni za šta se ne može reći da je ''čudo'', osim u nekom širem smislu u kojem je sve čudo.

Svako od nas je zatvoren u složenom i organizovanom telu i postavljen na zemlju koja se kreće u zvezdanom prostoru. Ima li nečeg običnijeg i u isto vreme čudesnijeg? Nijedan događaj, ma koliko redak ili neobičan, nije suprotan sa zakonima ili je izvan njih.

Čudesne moći Gospoda Isusa Hrista, kao i ostalih svetitelja, prirodna su posledica dara Duha Svetoga koji im je darovao duboko razumevanje suptilnih zakona koji deluju u unutrašnjem svemiru svesti. Dok žive na zemlji, svetitelji moraju izvršavati velike i teške duhovne zadatke. Deo tih zadataka sastoji se u tome da na čudesan način pomažu ljudima u nevolji. Kod neizlečivih bolesti i nerešenih ljudskih problema, potrebna je pomoć božanske reči.

Kada ga je satnik u Kapernaumu zamolio da mu ozdravi slugu, Isus je video veliku veru. Vera je nužan korak poniznosti srca, stoga samo srce verujućega stvara preduslov za ozdravljenje.

15.05.2016, broj 31 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

Poslanica Efescima između ostalog upućuje nas:

''Ne živite više kao što pogani žive – u ispraznosti pameti njihove: ZAMRAČENOG UMA udaljeni od života Božijeg, sve ZBOG NEZNANjA, koje je u njima ZBOG OKORELOSTI SRCA NjIHOVIH. Sami su sebe OTUPELI i dali razvratnosti da bi u POHLEPI počinjali svaku nečistotu.'' (Ef 4, 17-19)

Ovde se lako razaznaje proces greha (padanja) zabeležen već u drevnim svetim spisima ljudskog roda: 1. Misao usmerena na materijalno rađa požudu, 2. požuda rađa srdžbu, 3. srdžba uvodi u iluziju, 4. iluzija-maja vodi ka zamračenju uma, 5. zamračenim umom ne vidimo stvari trezveno pa delujemo neinteligentno, 6. neinteligencija-neznanje vodi nas u totalni gubitak – u pad.

Drevni spisi dakle opisuju kako da se postavimo kako bismo ostvarili spasenje: izraženo jezikom sv. Jeronima - ''Ko ne poznaje Pisma, ne poznaje ni Isusa Hrista.''

Pismo nas otvara primanju Duha Svetoga, onog Duha koji se pedeset dana nakon Uskrsnuća Isusovog u obliku plamenih jezika spustio nad apostole (Dap 2, 1-11). Sva bića kojima treba osvećenje snažno žude za Duhom Svetim. On im pomaže da postignu svoj vlastiti prirodni

cilj. Duh Sveti je izvor pomoću kojeg razum spoznaje; rasvetljuje da možemo spoznati istinu. Nedostupan je ali se ipak daruje onima koji su ga dostojni – ne jednako nego zavisno od stepena otvorenosti onoga koji ga prima - ne koliko bi im se on mogao dati nego koliko ga oni mogu primiti. On diže srca u duhovne visine, vodi slabe i usavršava jake. Duše pune Njegove milosti i same postaju duhovne i drugima posreduju Njegovu milost. On je izvor poznavanja budućnosti, razumevanja tajni, podele darova, nebeskoga života i veselja sa anđelima. On je izvor beskrajne radosti, istrajnosti u Bogu i sličnosti sa Bogom, izvor obožanstvenja – postajanja bogovima – od čega se ništa uzvišenije ne može želeti. (Iz rasprave o Duhu Svetom sv. Vazilija Velikog, biskupa, Gl. 9;PG 32).

Duh Sveti blago i nežno postupa. Dolazak mu najavljuju sjajni zraci SVETLA I ZNANjA. Dolazi SPASITI, OZDRAVITI, POUČITI, OPOMENUTI, OJAČATI, UTEŠITI I RASVETLITI PAMET, i to najpre onome ko ga prima, a onda preko njega i drugima. Duh Sveti OBDARUJE NADNARAVNIM SVETLOM, OSPOSOBLjUJE DA SE VIDI ONO ŠTO PRIE NISI VIDEO. (Iz Katiheze sv. Ćirila Jeruzalemskog, biskupa, Kat 16, O Duhu Svetom 1,11-12.16: PG 33)

Duh Sveti daruje ljubav, a to je samo savršenstvo postojanja:
''Straha u ljubavi nema, nego savršena ljubav izgoni strah; jer strah je muka, i ko se boji nije savršen u ljubavi'' (1Jv 4,8).

O toj ljubavi kojom moramo ljubiti svoga bližnjega, ne samo sunarodnika nego sve ljude, govori nam već i Stari zavet:

''Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe; Stranac koji s vama boravi neka vam bude kao sunarodnik; ljubi ga kao sebe samoga. Ta i vi ste bili stranci u egipatskoj zemlji. Ja sam Gospod, Bog vaš.'' (Lev 19,18.34)

Takvi veliki ljudi, koji slede Duha Svetoga, mogu biti siromasi ali obogaćuju mnoge, mogu u svemu oskudevati ali svime obiluju, mogu ih sramotiti ali oni u sramoti doživljavaju slavu, izruguju im dobar glas ali oni nastavljaju živeti u pravednosti. Vređaju ih, a oni blagosiljaju, ponižavaju ih, a oni iskazuju čast. (Usp. Iz Poslanice Diognetu, Br. 5-6: Funk)

Takav je čovek koji je protočan za Duha Svetoga.

08.05.2016, broj 30 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

pouke obrazovanog filozofa suvoparnog intelektualnog znanja, koliko god bile oštroumne, ne mogu nahraniti ljudske religiozno-duhovne težnje. Duhovni tražilac teži raspamsavanju unutrašnje čežnje za Bogom, a ne za suvoparnošću iluzornog intelekta. To nam, između

ostalih potvrđuje i posebno intenzivan mistični doživljaj kojeg je sv. Toma Akvinski imao 6. decembra 1273. godine, nakon čega je prestao da piše. Svom sabratu Ređinaldu da Pipernu, bliskom prijatelju i saradniku koji ga je podsticao da nastavi sa pisanjem, odgovorio je: ''Ređinaldo, ne mogu više. Sve što sam napisao čini mi se kao slama prema onome što sam video...'' Naravno, nije ono što je Toma napisao loše, upravo suprotno – to je vrhunac ljudskog filozofsko-teološkog rada, međutim, to je u poređenju sa mističnom objavom od 1273. godine, gde je doživeo neposredni viđenje, neuporedivo.

Sveti Duh na našu duhovnu težnju zaogrnutu dubokom meditacijom daruje čvrsto utvrđenje u ljubavi i svesnost Boga. Uz to utvrđenje u ljubavi i svesnosti Boga spontano će rasti i naša dobrota i ljubaznost prema svim stvorenjima. Božanski učitelji, sveti Božiji ljudi – proroci i svetitelji, oni su iz čijeg pogleda je zračio i zrači neopisivi mir, jer već ovde na zemlji su imali i imaju unutrašnju sposobnost posmatranja večnog blaženstva. Isusovi apostoli živi su Božiji hramovi čija su vrata otvorena svim njihovim učenicima i tragačima.

Vera nije nacionalističko-tradicionalistički izraz primitivizma, kako to mnogi nesvesno sprovode; vera nije igrokaz za ludake koji u ime te vere ratuju širećі svoje teritorije - takvi bezumnici nisu shvatili veru i put prema Bogu. Vera je kretanje (uporediti stsl. izraz podvig – i dvig - kretanje) prema jednom višem stanju u kojem se Boga oseća radosno, komunicirajući s Njim u meditaciji i kontemplaciji, a popratna posledica toga je rast ljubavi PREMA SVIMA. Osnov i izvorišna tačka svega je ljubav prema Bogu.

Uvek je bilo ljudi koji nisu prihvatali iskrivljene slike religioznosti i težili su ostvarenju najviših ideala vere, koji nisu pasivno stajali sa strane nego su aktivno učestvovali u širenju božanske blagodati. Na žalost, često se zbog nesvesne teološke predrasude brka neznanje sa verom, te za veru proglašava ono što ona nije.

01.05.2016., broj 29 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

kada Sveto pismo govori o tome da je čovek stvoren na sliku Božiju (Post 1:27) onda ta bogolikost prvenstveno znači da se od čoveka kao bića takvo uzvišenog dostojanstva očekuje gospodstvo nad sobom, gospodarenje nad svojim činima. Sebe kao sliku Božiju ostvaruju oni koji imaju kontrolu nad sobom, nad svojim radnjama, nad svojim umom. Biti gospodar samog sebe, samokontrolisati se – to može samo zaista duhovno biće koje svoje instinkte i porive može obuzdavati, uzdići se iznad njih, transcendirati samoga sebe – autotranscendencija.

Onaj koji ne praktikuje samokontrolu odrekao se osnovnog kvaliteta bogosličnosti, pogazio je dar koji mu je darovan: biti sličan Bogu. Ako nismo kadri kontrolisati sebe, svoja dela,

odnosno svoj um, tada ćemo od sveta oko sebe praviti nered, nepravdu, haos. Samo smiren i usmeren um koji je povezan sa svojim Tvorcem može napraviti zaista vredne stvari u životu.

Ko je sposoban vladati sobom izuzetno je moćan jer je njegova bogosličnost tada ostvarujuća. Gospodarenje sobom – to je čovek. Prema tome, čovek je uistinu čovek onoliko koliko je sposoban biti gospodar vlastitih dela i sudija njihove vrednosti te ukoliko sam postane subjekat svog napretka, u skladu sa prirodom koju mu je dao njegov Tvorac i čije mogućnosti i zahteve on slobodno prihvata. Bila bi teška zabluda potisnuti taj originalni dar bogosličnosti u čoveku; čovek koji bi na to pristao krivim načinom svoga života – živeći instinktivno-životinjski nedostojno dostojanstva samog sebe – žrtvovao bi radi ''života'' smisao svoga života.

Hristova opomena stoga jasno kaže: '' Kakva je korist čoveku ako sav svet zadobije a duši svojoj naudi?'' (Mt 16:26). U skladu s tim, potrebno je shvatiti da čovek nije ni izdaleka poslednje merilo vrednosti: on realizuje samog sebe jedino ukoliko sebe nadilazi, prema onoj tačnoj Paskalovoj misli: ''Čovek beskrajno nadilazi čoveka'' (l'homme passe l'homme). Dakle, čovek je stvoren ''nedovršen'' i dovršava sebe (kompletira se) jedino radom na sebi - u saradnji sa svojim Tvorcem. Tom saradnjom sa Tvorcem čovek učestvuje u dovršenju stvorenog i sa svoje strane daje zemlji duhovni beleg koji je i sam primio. Tako radeći dolazi do nove dimenzije stvaralaštva – do transcendentalnog humanizma koji mu daje maksimalnu punoću: to je krajnji domet rasta ljudske ličnosti.

+ Leonardo

24.04.2016., broj 28 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

u ova naša turbulentna vremena, liberalna učenja toliko su se uvukla u razne crkve da se vernici sve teže snalaze u davanju pravog odgovora i zadržavanju pravog stava po pitanju homoseksualizma i drugih polnih „različitosti“. Šta nam Sveto Pismo govori o sodomskom grehu i njegovom kažnjavanju?

Sodomci su, kaže Biblija ''bili najgori ljudi i ogromni grešnici pred Gospodom'' (Post 13, 13). Taj ogavni i sramotni greh prekorevaju i sveti apostoli Petar (2. Petrova 2, 6-8) i Pavle (Rim 1, 26-27; 1. Kor 6, 9-10; Ef. 5, 3-5; 1. Tim. 1, 10), a na to ukazuje i sama priroda. Biblija govori o velikoj sramoti tog zločina ovim rečima: ''Vika na Sodomce i Gomoru se umnožila (do Mene) i njihov greh je pretežak.'' (Postanje 18, 20).

Zato i Lotu, pravedniku koji se zgražao nad ogavnim bludništvom Sodomaca (2. Petrova 2, 8),

ovako govore anđeli: ''Uništićemo ovo mesto, jer je vika na njih pred Gospodom postala tolika te nas je Gospod poslao da ga uništimo'' (Post 19, 13).

''Tada pusti Gospod na Sodom i na Gomor od Gospoda s neba dažd od sumpora i ognja, i zatre one gradove i svu onu ravan, i sve ljude u gradovima i (sav) rod zemaljski.'' (Post 19, 24-25). (Vidi: sv. Petar Kanizije, Summa doctrinae christianae – iz poglavlja o četiri na nebo vapijuća greha).

Možemo li ići suprotno učenju Pisma i dalje se opravdano zvati hrišćanima? Možemo li još uz to, isto to homoseksualno ponašanje još i blagosiljati? Naravno da ne!

17.04.2016., broj 27 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

dana 13. 04. u Zagreb je stiglo telo svetog Leopolda Bogdana Mandića, zaštitnika Crkve i velikog ispovednika, kojeg je uz oca Pia iz Pietrelcine, Papa proglasio zaštitnikom godine milosrđa. Njegovo očuvano telo stiglo je navedenog dana posle podne u Zagreb. Ispred Zagrebačke katedrale telo je dočekao kardinal Josip Bozanić. Na dočeku ispred Katedrale bio je ogroman broj vernika, preko 10.000. U zagrebačkoj katedrali njegovo telo je bilo izloženo do četvrtka, a od petka do ponedeljka biće izloženo u Crkvi sv. Leopolda bl. Mandića u Dubravi. U ponedeljak telo putuje u Ljubljanu.

Sve je to lepo i plemenito, te nas upućuje na uobličavanje našeg života po ugledu na živote svetaca. Međutim, kada se na pogrešan način pojme crkva i domoljublje, tada dolazi, na žalost, do devijacije religije u kojoj se ona pokazuje ''opijumom za narod'' i ''iskrivljenim oblikom društvene svesti'' kako primećuje Marks. To nam, opet na žalost, potvrđuje slučaj koji je doživeo Zoran Pusić, vrlo plastično opisujući šta mu se dogodilo usred Zagreba, kako prenosi ,,index.hr". Da li je potrebno još nešto, pa da se shvati dokle su stvari došle? Sve je teklo ovako:

Večeras sam išao kući preko Kaptola. Pred Katedralom je bio veliki skup vernika sa željom da vide mošti Leopolda Mandića. Sredovečni muškarac i žena, na uglu kod pekare prema tržnici, obratili su mi se kad sam prolazio pored njih. "Gospodine Pusiću, dođite da pogledate mošti svetog Leopolda, on je bio jedan jako dobar čovek." "Hvala vam, ali ja nisam vernik". "A recite zašto vi tako mrzite Hrvatsku?" "Zašto mislite da ja mrzim Hrvatsku? Jeste li ikada išta pročitali od mene?" "Meni dođe zlo kad vas vidim na televiziji." "Gospođo, bar vam je to u demokratiji jednostavno. Okrenite drugi kanal. A možda moja i vaša pretpostavka kakva bi Hrvatska trebala biti nisu iste." "Marš pašče jedno!" "Pa nije vas sram! I vi ste vernik?! Kako možete to govoriti čoveku koga prvi put vidite i o kom zapravo ništa ne znate?" "Znam ja tebe .." i sad počinju psovke i preteći stav.

Okrenuo sam se i otišao; osim uzbuđenosti i adrenalina od bliske mogućnosti fizičkog sukoba ispunio me je snažan osećaj tuge. Ti ljudi sebe vide kao uzorne građane, istinske vernike, predane domoljube. A ispod tanke korice civilizacije za čas je izbila zastrašujuća mržnja koja je bez trunke sumnje spaljivala veštice i jeretike, mržnja karakteristična za ljude vaspitane na dogmi, koji će u jednom trenutku biti spremni na najgore nasilje prema onima na koje im se ukazalo, a u drugom će padati u trans nad dobrotom i tolerancijom apstraktnog, balzamvanog svetitelja - jer im je tako rečeno.

Velika grupa ljudi koja se tiskala pred Katedralom, pod utiskom upravo doživljenog, odjednom je delovala preteće, kao da je duh netrpeljivosti srednjeg veka pušten iz boce. Ne znam kakav je u stvarnosti bio Leopold Mandić, ali dobrota i tolerancija koje mu se pripisuju nije ove večeri prešla barem na dvoje ljudi koji iskreno veruju da su mu se baš zbog tih osobina došli pokloniti. Za ostale nisam imao volje isprobavati."

Treba li još nešto, pa da se shvati dokle su stvari došle?

+ Leonardo

10.04.2016., broj 26 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

ne zna se šta je gore: ne uvideti zlo ili ne odupreti mu se. Mnogim razlozima se izvlačimo za samoskrivljeno neznanje, za nebudnost ili za strašljivo povlačenje pred zlom. Delujemo nemoralno ako poričemo mogućnost njegovog postojanja ili ako smatramo da se u nekom slučaju uopšte ne radi o zlu, nego, čak, o dobru. U teologiji se zlo ubraja u neodgonetljivu ''tajnu zastranjenja'' (mysterium iniquitatis), jer mu ne možemo naći zadnje obrazloženje i jer većina nas gotovo nepogrešivo ljubi i pristaje pre na zlo nego što podržava dobro. Naime, dok dobro želi samo jedno - da bude dobro i istinito - zlo ima sto lica, neizmernu snagu prevrtljivosti, bezbroj puteva svoga opravdanja. Zlo participira i živi kao parazit na dobru, prikazuje se zamamnim, istinitim. Iznad svega, zlo je atraktivnije, zavodljivije, spoljno lepše od dobra. I nudi se uvek kao prečica, najkraći i najlakši put do uspeha i sreće, do rešenja problema. Što je problem veći, zlo rešenje je svojom privlačnošću nasilnije.

Zloupotreba verskih simbola, osobito krsta, je velika. Naši verski simboli, osobito oni najvažniji, tek svojim delom participiraju na dobru, na verskoj istini, a mnogo više na laži i zlu što se u njih gnezdi. Naime, simbol dolazi od grčkih reči ''sim-ballein'' što označava združivanje dveju stvarnosti, nikada nasilno, nikada veštački. U području religioznog, reč je o tome da materijalna stvarnost, opipljivi predmet, ne samo ukazuje nego i sadrži transcendentno, sveto, božansko. Zato u religijama postoje ne samo sveti prostori nego i

predmeti, kao na primer krst. Suprotnost simbolu – što se redovno ne uvažava – jeste ''dia-ballein'', razvrgavanje zajedništva, odnosno ''diabolos'', đavo koji se može locirati i u sami simbol, jer zlo, ono dijabolično, i postoji kao parazit, falsifikator i orobljivač dobra.

Najveća dijaboličnost zla skriva se u verskim ili uopšte u najsvetijim simbolima. Oni pervertiraju iz simboličnog univerzalnog zajedništva u dijabolično nasilje. Zlo operiše dobrom, patnjom, nevoljama, suženim istinama, strahovima, odsutnošću kritičke i samokritičke refleksije. I pri tome proizvodi nasilje. Najgore je nasilje obučeno u odeću, formu istine, dobrote ili svetosti. Nasilje se zavuklo u najveću svetinju i u području najsvetijeg načinilo mračnu jazbinu, a to opakim, nebudnim, strašljivim i potkupljivim ljudima deluje kao svetlo. Retki se odupiru zlu u maski svetoga. Većina odgovara zlom na zlo, kopanjem svoje vlastite jazbine i navlačenjem vlastitog dijaboličkog mraka na svoje simbole. No, to nije odbrana od drugih, nego potvrda svoga zla i straha – svojih izvorišta nasilja. A nasilje je najveći čovekov problem, jer se može skrivati i u onome što mu je najsvetije i pri tome u vrlo blagim (svetim) rečima i kulturnim (uljudnim) gestovima. Tako je s krstovima i drugim religijskim simbolima, većih ili manjih razmera, posejanih po zemlji, tako može biti sa svime što smatramo najvećom svetinjom, pa bili mi i ateisti.

Kad smo kod krsta ili križa, on nikada nije simbol prkosa ili pobede nad bilo kim, iako to za mnoge praktično jeste – od Konstantina, preko krstaških ratova do mnogih naših krstova danas. Krst je smislen samo kao uzor za nasledovanje kako je to Isus tražio, a ne kao ornament ili pogotovo ne kao oruđe za prkošenje ili ponižavanje drugih. Isus je rekao izričito da se ne nosi njegov nego ''svoj'' krst, kao i da se ni svojim a osobito ne njegovim ne sme opterećivati (a kamoli ubijati) druge. Zato naša nošenja i postavljanja krstova često su u potpunoj suprotnosti sa Isusovim. Zaboravlja se, takođe, da na Golgoti nije bio razapet Isus sam. Bilo je još razapetih i tada i u istoriji uopšte. Stoga su mnogi krstovi potpuna negacija Isusovog. Više su kopija dijaboličnih znakova ''mračnoga boga nasilja'' koji osiromašuje i iskrivljuje svaku patnju i smrt, osobito onu nevinu. Oni su simboli nasilnika i dželata a ne nedužnih paćenika.

Koliko su crkveni ljudi, teolozi i hrišćani zakazali baš u onome što smatraju svojom najuzvišenijom svetinjom, koliko je samo manipulacije krstom?! Tražiti opravdanje u tome da i drugi tako rade – da i oni stavljaju svoje ''prkosne'' simbole - pa je onda i nama to dopušteno, naprosto nije moralno. Nikoga ne opravdava zloća drugoga. Ako je u hrišćanstvu Isusovo varkrsnuće osnovna prekretnica na kojoj započinje vera a krst (patnja) u uskrsnuću nalazi svoj odgovor, ako je Vaskrs najveći hrišćanski praznik što se upinjemo da svima okolo dokažemo, ako Vaskrsom verujemo da uskrsava nada i onde gde su patnja, mržnja, smrt (na krstu) zatvorile svaku nadu i smisao ljudskog zajedništva i života uopšte, onda naša dijabolična viktimologija – posredstvom krsta – još puzi u vremenu poganstva i nehrišćanstva. Uskrsnuće je odbrana čoveka, a krst – ako se ne shvati kao poruka milosrđa i praštanja – najperverznije dubinsko poniženje čoveka. Uistinu, ako kod nas nema uskrsa, dakle, nema ni vere. Ostaje samo patnja i ''prkos'' krstovi, spomenici koji ponižavaju čoveka.

Možemo li se nadati zemlji bez spomenika, kako se u čežnji izrazio njihov veliki tvorac

Bogdan Bogdanović. Teško! Mi ih samo umnožavamo. Niti su opomena da ne ponavljamo zlo a kamoli simboli dobra i istine. Degenerisali su se u trijumf i prkos najmračnijeg, đavolskog nasilja, izraz pomračenog uma i neverničke instrumentalizacije patnje. Treba uvek iznova raskrinkavati zlo u samoj njegovoj srži. Tada će biti manje spomenika a više ljudi.

Fra dr Ivan Šarčević

03.04.2016., broj 25 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

teška zemlja za preživljavanje je ona zemlja u kojoj to ne mora biti toliko ekonomski, koliko ljudi gledaju na stvari suviše materijalistički pa im je ekonomsko imanje/neimanje na prvom mestu. Neka zemlja je teška ako su ljudi u njoj teški. Većina pati od (skrivenog) kompleksa niže vrednosti, koji onda kompenzuje iluzionističkom superiornošću koja uvek prati kompleks niže vrednosti jer mu dođe kao antibiotik na infekciju. Ovde se mnogi prave važni da su veliki i bitni upravo zato što znaju da su slabi, nejaki i mali.
Problem je što su ti kompleksi i pravljenja važnima resurs koji rado koriste oni kojima treba hrpa ludaka za iskorišćavanje; problem je što će taj nemoćni jadnik, postati lak plen za manipulaciju. Uočljiva je podela na konstruktivne i destruktivne ljude. Destruktivci nisu u stanju stvoriti ništa dobro, oni se izražavaju kroz uništenje bilo porodice, bilo okoline, bilo tučom ili maltretiranjem drugih – a to su već nijanse. I kada broj destruktivnih pojedinaca na jednom podneblju pređe kritičnu meru, za to podneblje se može reći da je destruktivno. Nestanak komunizma koji nismo bili u stanju na pravi način iskoristiti, ostavio je jednu ogromnu prazninu koja još uvek nije zakrpljena nečim ni približno tako jakim. Osnovni problem u komunizmu, čini se, bio je taj što je možda na neki način ''ugušio'' tu osnovnu iskonsku kreativnost. Sve je bilo osigurano na gotovo: ključ od stana, posao, i niste morali misliti i previše se snalaziti. Sad se promenila paradigma, a ljudi još uvek misle ''komunističkim glavama'' bar kad se posla i preživljavanja tiče. Još uvek misle da će im neko nešto osigurati, da samo trebaju da čekaju novu vladu, drugu vladu, nekoga ko će ih usmeriti i organizovati. Sami ne mogu, jer još uvek nisu svesni da sada trebaju iz sebe izvući onu prigušenu kreativnost, da su ideje ono što danas daje posao i da moraju nešto smisliti kako bi preživeli. Ovde je jako teško (o)smisliti to nešto.

Ljudi leže poput foka, prepuna ih je zemlja. Grebu se i čekaju da im neko nešto donese i reši probleme za njih. Oni se čak osećaju ''superiorno'' te se ne žele hvatati bilo kakvog posla nego smatraju da im sve što se nudi narušava čast i dostojanstvo. Naravno, ima izuzetaka ali postoji ogroman broj takvih. ''Foka'' imamo za izvoz a da se to i ne zna. Doduše one malo boljeg kvaliteta i izvozimo. Tako zemlja postaje tamnica ljudi koji u njoj žive, još više, grobnica. Tako takođe postaje tipična zemlja teorije, ovde svi sve mogu, pomiču planine, pobeđuju vanzemaljce – u teoriji. Problem je što se život odvija u praksi. Ono što je

specifično za ovu čitavu regiju zemalja, jeste totalna disharmonija i oprečnost između misli, reči i dela. Ovde je sasvim normalno, čak i očekivano da reči i dela žive dva paralelna života koji se nikada ne dotiču – ni u jednom segmentu se ne ukrštaju. Ovi prostori su školski primer u kojoj meri su ljudi u stanju da raj koji im je dat pretvore u pakao. To se još bolje vidi kada se vraćamo avionom iz npr. Indije. Dok letimo – pustinji nikad kraja, sve samo siva spržena zemlja. Čak i kad dođemo nad Bugarsku, što je tu, na dva koraka, da se videti da zemlja nije najplodnija. Iz aviona vidi se ona ista pustoš i sivilo. I onda čim uletimo u zemlje bivše JU regije, javlja se sasvim druga slika: zelenilo, i one male isparcelirane obrađene njivice koje izgledaju kao razglednice. To možemo posmatrati i uživati. Ali to nas takođe upućuje na razmišljanje kako je Bog nama na ovim prostorima ponudio raj koji smo mi dobrim delom, ne sasvim, pretvorili u pakao.

Razmišljajući o planeti Zemlji kao živom telu (ne u smislu Nju Ejdža), u kontekstu onoga da smo svi sastavljeni od istih elemenata, pokazuje se kao da su ovi naši prostori (a ima ih još) mesta u kojima su ti elementi od kojih je zemlja sastavljena najviše izbalansirani. Dovedeni do savršenstva. Malo je prostora na kugli zemaljskoj koji se mogu pohvaliti tolikom ravnotežom. Gotovo svuda, ili bar u većem delu sveta jedan elemenat dominira na štetu drugih. Npr. kod nas je element zemlje toliko plodan ''da pljuneš zub izrasla bi vilica'', šta god posadili uspeva i raste: livade su žive apoteke koje imaju lek za svaku bolest, šume, sve, sve, sve. A samo se malo pomaknete levo ili desno, prema južnoj Italiji, Španiji pa na jug, a da ne govorimo o ostalim delovima sveta: spržena zemlja, često neplodna. Naravno, ima i plodnih, ali kod nas je naglašen taj balans.

Ako uzmemo vodu, imamo je baš onoliko koliko treba, sve lekovite vode su tu, pitku vodu sa svim mogućim mineralima, ključne reke, podzemne vode da svako područje bude autonomno. Pogledajmo samo Aziju, mnoge zemlje primorane su piti flaširanu vodu, da se ne razbole. A postoje i čitavi prostori gde nema vode. Pogledajmo element vatre – sunce – ima ga baš onoliko koliko treba i kada ga treba biti. Skandinavija ima vode na pretek ali im zato fali vatra.
Pogledajmo vazduh, koji ni sam nije svuda isti. Da ne govorimo o zagađenju. Koliko ima prostora na planeti s vlažnim vazduhom, toliko vlažnim da se gušite jer Vam je teško preći i sto koraka, a ovde samo što ne poletite (izuzimamo moderna zagađenja, govorimo o onom koje nam je dato u nasleđe). Zemlja kao Hrvatska, Srbija, Bosna i Hercegovina i još neke države iz okruženja idealna su mesta za život. A šta uradismo? Ponašamo se kao bogati naslednici koji su razbaštinili dedovinu jer je nisu znali cieniti. I ostali smo bez ičega.

Jednom mi je jedan prijatelj pričao da je u Africi gledao kako neko pleme pravi oazu u pustinji. Kaže da se ljudi zbog temperaturnih razlika između dana trude skupiti vlagu na način da se usred pustinje skupi grupa ljudi i sazida zid visok jedan metar. Kad uvečer padne vlaga te se ujutro probude, taj zid napravi senku i zadrži vlagu... i tu krenu saditi. Onda naprave još jedan zid, prišire prostor i tako redom. Dakle, negde u Africi pustinje pretvaraju u oaze, a kod nas oaze pretvaraju u pustinje.

S. Željković

27.03.2016., broj 24 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

Stojimo pred danom praznog Groba, Isus je vaskrsao – zaista vaskrsao! Isus Hristos je Spasitelj (Mesija). Vaskrsenje je spasenjski događaj, objava da je Isus vaskrsao (kerigma grč. κήρυγμα: objava). Kerigma je objava da je Isus iz Nazareta Mesija, Hristos – Pomazanik i Spasitelj. Jevanđelja su usredsređena na tu objavu: istorijska ličnost Isus jeste Hristos vere! Čovek Isus koji je umro je isti onaj koji je vaskrsao iz groba! Vaskrs je dakle definitivna potvrda da Isus jeste Hristos.

Da bi besmrtni Bog mogao umreti postao je smrtan čovek u Isusu. Stoga je fizička smrt ustukla pred vaskrsenjem. Na dan Vaskrsa trebali bismo potražiti i pronaći Boga u sebi, a ne sebe u Bogu, prepoznati istorijskog Isusa-Čoveka koji je umro, spoznao ljudsku i vremensku Smrt: bolnu, neizbežnu, fizičku, fizikalnu, da shvatimo kako je Smrt samo prelaz-pojava i da je Čoveku život dat kao dar ali i kao pozajmica.

Ima li Smrt senku kao svaka tvar ili materija obasjana božanskom svetlošću? Nema. Ona je kao čovekova senka koja se ne ogleda u ogledalu. Vaskrs je slutnja smrti, jer nakon smrti dolazi do vaskrsenja u novi život. To ljudsko vaskrsenje sadrži u sebi nasleđeni život ljudske slabosti, život koji smo često živeli nesvesni ljudskosti, bez ljubavi prema sebi i prema bližnjima.

Osvetimo sebi stoga veličinu ljudskog Života i vaskršnji blagoslov podelimo sa sabraćom u slavlju, u ljubavi praznovanja, međusobnog milosrđa i zahvalnosti Hristu Spasitelju. Zaželimo braći u Hristu mir i dobro, te kao službenici Božji podelimo im, razdelimo darove hleba Vaskršnjeg, Evharistijskog - kao zalog vere i zajedništva u Agape. Jer, po vaskrslom Isusu, Deus lux mea est (Gospod je moja svetlost). Amin.

D. Tomac

20.03.2016., broj 23 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

agonija je grčka reč koja znači borba i koju smo preuzeli u naš jezik. Borba na život ili smrt. Čovek koji se nalazi u stanju agonije živi takav život da se neprestano bori protiv težine

svoga života upravo za svoj život. Agonija koja u sebi samoj nije sumnja, sumnja o Bogu, čoveku, svetu, životu i svemu što uopšte može biti, nije agonija.

Sv. Avgustin je jednom napisao dubito, ergo sum što znači sumnjam, dakle jesam. Ova sumnja, koja je ujedno i borba za istinsko ja, koja ne dopušta čoveku da se smiri, koja želi sve propitati, sve saznati, sa svime se suočiti, način je današnje egzistencije čoveka. Fenomen agonije kao borbe, a ne tek smrtnog straha, danas se vidi u jednom duhovnom i intelektualnom beznađu i usamljenosti. Kako se suočiti sa istinom koja nema u sebi spasonosan dah koji bi čoveka izdigao iz beznađa?

Latinska reč religio od koju takođe naš jezik ne prevodi, već je naprosto i gotovo preuzima iz latinskog jezika, znači ponovno uspostavljanje odnosa, ponovno povezivanje. Utoliko religija nije nikakva ljudska stvar ili izmišljotina, već unutrašnji čovekov odgovor na pitanje smisla. Jedna stara izreka kaže: ''koja je razlika između sveštenika i putokaza?'' Odgovor je: nikakva, jer ni jedan ni drugi ne idu putem koji pokazuju. Danas je ravnodušnost način života i stvarno duhovno stanje čoveka. Čovek kao da nosi nekakav teret, koji ne želi nikom prepustiti, ni Bogu ni bližnjemu, već ga besmisleno nosi, kao što Sizif gura kamen uz brdo koji mu se neprestano vraća nazad. Čini se da trpimo u vlastitoj unutrašnjosti već samim tim što postojimo i živimo na ovome svetu.

Prostodušni ljudi, bez intelektualnih i dubljih duhovnih potreba, mir i utehu za svoje srce, a spokoj svome razumu mogu naći u crkvi kojoj pripadaju, bez potrebe da se osvrću na njene dogme. Ali šta će biti s onima koji su dublje zagrizli plod sa stabla spoznaje? Je li danas istinska duhovnost zamenjena racionalnom teologijom koja ima svoj temelj u sholastici, srednjovekovnoj katoličkoj filozofiji, i na taj način postaje glavni krivac za nestanak mistike? Racionalizam želi čoveka uzdići do Boga zdravorazumskim logičkim zaključivanjem, ali taj put vodi samo do razmišljanja o ideji boga a ne i do Boga kao takvog.

Bog u nama, po nama i kroz nas živi onoliko koliko mu dopustimo da progovori kroz nas. Čak i ako smo se samo nakratko susreli s onim spasonosim i lepim u životu, ono će zauvek živeti u nama, ako mu dopuštamo. Umreti se može i bez agonije, bez borbe, kao što se i bez nje može živeti, ali onaj ko je okusio duhovnu dimenziju neće posustati dok ne privede kraju svoju borbu do pobede nad samim sobom.

(usp. Ivan Matičević)

13.03.2016., broj 22 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

najvažnije je biti na svemu zahvalan. Onaj koji je to naučio zna šta znači živeti. Razotkrio je

celu životnu zagonetku. Biti zahvalan na svemu (Albert Švajcer).

Zahvalnost je univerzalno ljudsko iskustvo, a uvek je dobar put u zdravlje, posebno u trenucima krize i stanjima bolesti. Čini se da su ljudi danas sve manje zahvalni, kao da i zahvalnost ima svoju tržišnu cenu. Ljudima je, čini se, sve lakše pokazivati nezahvalnost, nezadovoljstvo, ljutnju i bes, okrivljivati druge za svoje probleme. Možda je i to jedan od bitnih razloga zašto je depresija u stalnom porastu. Mnogi su ljudi nezadovoljni, zavidni ili besni zbog onoga što nemaju, umesto da budu zahvalni za ono što imaju i traže još više i bolje.

Zahvalnost je povezana s duševnim zdravljem, s pozitivnim mišljenjem, a pozitivno mišljenje je povezano sa zdravljem, dok negativne misli često pridonose bolestima. Može se čak reći da je jedna od mera duševnog zdravlja - sklonost pronalaženja dobroga u svemu, kako to kaže Džon M. Templton. Zahvalnost je priznavanje dobra koje imamo, a aktivno priznavanje dobra koje imamo privlači nova dobra. Kad smo zahvalni za dobra koja imamo ili primamo, sama zahvalnost privlači nova prijateljstva, ljubav, radost, sreću, zdravlje. Nezahvalnost se pre ili kasnije pokaže lošom po zdravlje jer je povezana s negativnim emocijama i negativnim mislima. Zahvalnost i radost koja je prati su antidot protiv deprimiranosti i teskobe. Kad se smešimo životu i drugim ljudima, i oni će se nama smešiti.

Zahvalnost, prema Hansu Selyeu, igra ključnu ulogu u našem odgovoru na stres. Nije važno samo ono što se događa, nego i kakav stav mi zauzimamo prema događajima, stav zahvalnosti ili nezahvalnosti. Zahvalnost pridonosi pozitivnom ishodu stresa ili eustresu, a nezahvalnost distresu koji ima štetan učinak na zdravlje. Poznata je važna uloga distresa u nastanku psihosomatskoh bolesti. Zahvalnost može značajno pomoći u prevladavanju psihotrauma, kao i u lečenju različitih bolesti, pa i onih najtežih.

Istraživanja u HeartMath institutu u Bulder Kriku, Kalifornija, nedvosmisleno su pokazala povoljan učinak zahvalnosti na rad srca kao i na bolju komunikaciju između srca i mozga, ali i drugih organa. Naime, zahvalnost dovodi ne samo do smanjenja lučenja stresnih hormona kao što je kortizol, nego i do povećanja hormona dobrobiti kao što je DHEA (dihidroepiandrosteron), te poboljšanja imunoloških sposobnosti organizma.

Zahvalnost je merilo svake sreće (Hilbert Keit Česterton). Zahvalnost je radost življenja i put do sreće. Ona je jedna od uspešnih meta-strategija za postizanje sreće. Zahvalnost je zapravo antidot za negativne emocije tako što neutralizuje zavist, škrtost, hostilnost i frustriranost. Kada osećamo istinsku zahvalnost, nemoguće je osećati ljutnju, bes, depresiju ili neku drugu negativnu emociju. Zbog tzv. hedoničke adaptacije osećaj sreće i zadovoljstva vremenom slabi, ali zahvalnost kao životna disciplina preventivno zaustavlja hedoničku adaptaciju. Prema Sonji Libomirski, istraživanja pokazuju kako osobe koje praktikuju zahvalnost kao životnu disciplinu imaju veći osećaj životnog zadovoljstva i sreće, sklonije su pokazivanju pozitivnih emocija, optimističnije su i duhovnije, manje su materijalistički orijentisane, imaju više energije, sklonije su praštanju, pokazuju više empatije od osoba koje manje i ređe praktikujuzahvalnost.

Ljude ka vama privlači zahvalnost, a ne pritužbe (Džon Templton: Knjiga životnih zakona). Zahvalnost nas povezuje sa svetom oko nas. Zahvalnost, a ne pritužbe, uvećava dobrotu, radost i sreću u svemu prema čemu je usmerena. Prema Hansu Selyeu većina ljudi radi ono što radi kako bi učinila druge ljude da im budu zahvalni, a dobijena zahvalnost zapravo znači njihovo odobravanje. Odobravanje drugih ljudi značajno pridonosi našem osećaju vlastite vrednosti i samopoštovanja. Zahvalnost je emocija koja povezuje ljude i podstiče ih da čine dobro jedni drugima, da budu solidarni i da grade i neguju društvene veze, poznanstva i prijateljstva. Socijalna podrška je izuzetno važna za socijalni gradijent zdravlja i važan je deo socijalnog kapitala. Zahvalnost podstiče moralno ponašanje i prosocijalni reciprocitet i važan je psihološki mehanizam recipročnog altruizma. Prema Džejmsu Tomsonu, nezahvalnost je izdaja čovečnosti, a zahvalnost je prema Ciceronu ne samo jedna od najvećih ljudskih vrlina, nego i roditelj svih drugih vrlina.

Zahvalnost je plod velike kultivisanosti, nećete je pronaći među nekulturnim svetom (Semjuel Džonson).
Kako praktikovati zahvalnost? Kako postići stanje svesti ili duha čiji je sadržaj zahvalnost za život i sve ono što nam on nosi? Zahvalnost je svesna životna disciplina i izbor. Prema Robertu Emonsu, mnogi preživeli nakon uragana Katrina iskazivali su zahvalnost za život, premda su izgubili svu imovinu. Zahvalnost znači odvojiti malo vremena za iskazivanje poštovanja prema životnoj složenosti. Zahvalnost znači znati da je svaki problem prilika da se nešto nauči i da se voli.

Psiholozi su razvili različite metode za učenje zahvalnosti. Prema metodi u četiri koraka: 1. prvo treba prepoznati svoje negativne i nezahvalne misli, zatim 2. oblikovati pozitivne i zahvalne misli, potom 3. zameniti nezahvalne zahvalnim mislima, i na kraju 4. pretvoriti pozitivne i zahvalne misli i osećaje zahvalnosti u ponašanje i spoljno delovanje. Pisanje dnevnika zahvalnosti vrlo je delotvorna metoda praktikovanja zahvalnosti kao životnog stila (prof. dr. Miro Jakovljević)

+ Leonardo

06.03.2016., broj 21 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

Danas, ovde i sada, svedočimo rastakanju civilizacije kakvu poznajemo, izučavamo i proučavamo već 2000 godina. Taj proces dekonstrukcije i destrukcije društva događa se u njegovom kapilarnom i u njegovom aglomeralnom strukturalnom, funkcionalnom i organizacionom ustrojstvu, kako na nivou porodice, tako i na nivou nacionalne državne tvorevine. Razara se nacionalni etos, kultura, tradicija, jezik, moralne vrednosti, minimizira

nacionalna istorija, lokalno nasleđe poljoprivrednih useva i proizvodnje, lokalni biodiverzitet... dakle sve one posebnosti koje odudaraju ili sprečavaju unifikaciju, standardizaciju koju nameću korporativne multinacionalne mega tvorevine, kroz alate novca, novčanih tokova i finansijskih transakcija preko mreže banaka i nerazumljivih, nejasnih i netransparentnih berzanski kontrolisanih aktivnosti, a koje se tiču prirodnih i energetskih resursa potrebnih za opstanak čovečanstva...

Tekst nema nameru da argumentuje i analizira pojave i sugeriše očekivanja, ili odgovori zašto je i radi čega tako kako je, a čemu svedočimo. Pitanje je kakva je u tome uloga i pozicija Crkve i da li se ona ponaša i preduzima razumne aktivnosti i mere u cilju da mobilizuje vernike, ukazuje na pogubnost transformacije svesti pojedinca, zajednice i u konačnosti planetarne supsidijarnosti čovečanstva kao bića. Kada mislim i iskazujem Crkva, imam na umu Crkvu hrišćanskih denominacija, prvenstveno rimskog religijskog i teološkog izražaja i forme. Crkvi ne nedostaje pameti i iskustva, i sama je kreator i delilac korporativnog upravljanja masama i implementiranja svog učenja i programa u druge kulture i religijska nasledovanja prastarih naroda širom planete, često i na brutalan i nehrišćanski način u suprotnosti sa učenjem na koje se poziva.

Kao moćan organizam, Crkva je uticala na tok i dinamiku stvaranje i formiranja hrišćanske (zapadne) kulture i civilizacije i sada nemo posmatra kako oni koji su preuzeli njene veštine i znanja delovanja na mase, preotimaju i menjaju njenu pastvu-vernike, namećući svoje vernosti novim vrednostima i novim preferencijalima životnog smisla i postojanja. Misli li Crkva, odnosno oni koji je vode a ponašaju se kao korporativni menadžeri, da će naći svoju ulogu, kao nebrojeno puta kroz ovu 2000 - godišnju istoriju, u pripasivanju uz moćnike nudeći svoje usluge podučavanja, obrazovanja, PR delovanja, stvarajući poslušnike i stado ovaca koje će služiti vukovima kapitala, ne više kapitala, nego sveopšte moći i kontrole na planetarnom diskursu? Nisu li Crkve taoci vlastitog finansijskog umrežavanja i investiranja u međunarodne bankarske transakcije u cilju ovladavanja celim Svetom? Crkva nikada nije brojala ovoliku množinu pojedinaca koje pripisuje tradicionalno svojoj verničkoj pastvi, ali istovremeno nikada nije imala manji uticaj na svest i ponašanje vernika, koji su postali dezintegrisani potrošači vlastitog života i postojanja.

Partikularne crkvene afilijacije pokušavaju nametnuti teokratske državnosti i društva kao branu od nadirućeg ''bankarsko-finansijskog prozelitizma'' koji nameće korporacijske ugovore jače od nacionalnog suvereniteta i državnosti kroz državne Ustave, kao izraze volje i dogovora pojedinaca. Kroz i u zajednici teži se ukidanju novca kao gotovine i na tome se intenzivno radi, kako bi se pojedincu oduzelo i poslednje utočište slobode ponašanja i odlučivanja. Zamislite kolika je moć kada ti se oduzme kartica ili zablokira račun raspoloživih bodova kredita koje će ti korporacija ili svetska Vlada dati na raspolaganje, a Ti, odnosno pojedinac, nemaš robe, novca, zlata ili druge robe za razmenu usluga ili podmirenja potreba. Razmislite, već danas na ovom stupnju korporativne kontrole i upravljanja korisnik, potrošač, namernik, nema mogućnosti kontrolisati svoja prava, jer su sva prava regulisana enormnim brojem nerazumnih uslova poslovanja na koje pojedinci pristaju ili moraju pristati (krediti, usluge telefonija,...) a time upadaju u zamke finansijskog i dužničkog

ropstva i ovršnih sankcija svih modaliteta. Šta da radimo, ima li, u ovom poznatom sistemu filozofskih, teoloških, ekonomskih, pravnih, naučnih disciplina i prirodnih nauka, načina i rešenja za ovo društveno stanje, atmosferu umnosti i ambijent svesti?! Sigurno je da reakcije i protivdelovanje na trendove i opresiju korporativizma i finansijskog fašizma, na način i alatima koje poznajemo i koje su delotvorno aplicirale kroz istorijske tokove, nema više smisla primenjivati i propisivati jer su civilizacijski potrošena.

Dolazi li Mesija, Lider, Prorok, onaj koji će svojom harizmom povesti ljude i čovečanstvo ka novim putevima prema Bogu, koji će biti most i sinhronizovati duhovnu svest pojedinca u novu društvenu inteligenciju na putu u novu civilizaciju, ili će evolucijska spirala zatrti čoveka kao pojavu na planeti Zemlji? Ne treba zaboraviti da čovek kao vrsta jeste jedna biološka pojava koja se uzdigla kroz svest o svome biću kao biću kroz Božansko pretvaranje, ali veoma lako može to Božije milosrđe prokockati i vratiti se načinu života onih vrsta koje izumiru u varijabilitetu evolucije pojavnosti.

Setimo se da nam Stari zavet, u knjizi Postanka, predočuje jednu ozbiljnu zabranu u implikaciji simbola ploda: ''Samo za plod stabla što je nasred vrta rekao je Bog: `Da ga niste jeli! I ne dirajte ga, da ne umrete!' '' (Post 3,3). Jedenje sa tog ploda zadiranje je u stvorenje, u strukturu života (plod koji se predočuje kao jabuka simbol je i rađanja, stvaranja...). Pritom, ne smemo zaboraviti da je prva genetska modifikacija izvedena na jabuci 1874. godine (Ivan Vladimirovič Mičurin) a danas, 140 godina kasnije, genetski inženjering je zastrašujuć i bez nadzora i kontrole.

D. Tomac

28.02.2016., broj 20 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

svi smo u svojim životima doživeli iskustvo zla, iskustvo koje se perfidno manifestuje kroz razne oblike, razne osobnosti, razne događaje, mesta i/ili stvari, mimikrijski ali stvarno. To iskustvo može biti u formi pre/naglašavanja nekih naših mana ili iznošenja nekih naših grešaka u javnost (ogovaranje), ili izmišljanje nekih grešaka kao da smo ih učinili a nismo (klevetanje).
S tim se susrećemo svakodnevno od zlih ljudi. Moramo se toga čuvati, ne smemo naprosto pripadati – kao hrišćani – skupini ljudi koja to čini, odnosno, ukoliko se u toj skupini prepoznajemo, treba da napustimo takvu praksu i povedemo se za primerom Isusa Hrista.

Nikada nije prekasno ispraviti svoje puteve, svoje stranputice, bilo da smo sami zastranili bilo da na pogrešan način druge upućujemo u njihovo zastranjenje (što se zapravo svodi na naše naslađivanje i osećaj nadmoći, iza čega je u pozadini ego, odnosno oholost). Vreme

posta naglašenije nam omogućuje introspektivni pristup i objektivaciju naše savesti: staviti vlastitu savest pod svetlo Božije je test dosega našeg razvoja.

Ukoliko pod tim svetlom naša savest zadrži mirnoću, jer prati evanđeosko učenje, utoliko je to sreća za nas. Ukoliko pak osetimo gorčinu koja nas proganja, to nam milost Božija daje mogućnosti da ispravimo svoje puteve i usmerimo ih na pravi put, a to je put Isusa Hrista i njegove Crkve.

+ Leonardo

21.02.2016., broj 19 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

posmatrajući hod i ponašanje crkava, često stičemo mišljenje (posebno od ljudi koji nisu članovi crkve niti su vernici) da se radi o međusobno konkurentnim institucijama koje članove druge (''suprotstavljene'') institucije sabotiraju na ovaj ili onaj način. Pokušavaju uvek naglasiti kako je njihova institucija ispravnija od drugih konkurentnih (koje se često nazivaju šizmatičnim) i članove tih konkurentnih institucija tretiraju vrlo često direktnim bezobrazlukom (viđeno nebrojeno puta na terenu), a ukoliko se stvar odvija ispred javnih medija, onda usiljenim smeškom i stereotipnim neiskrenim govorom o ljubavi, misleći u sebi suštu suprotnost.

Religijsko-intelektualna insuficijencija i primitivizam najgore vrste pokazuje se kao isključivost u ime ''Boga'', u ime ''naroda'' u ime ''tradicije'' i u ime ko zna kakve još gluposti. A sve su te isključivosti savršeno u suprotnosti sa Jevanđeljem Božijim koje nas NEDVOSMISLENO UČI da ''nema više: Jevrej-Grk! Nema više: rob – slobodnjak!... Svi ste vi jedan u Hristu Isusu!'' (Gla 3,28).

Međutim, praksa pokazuje da nikoga nije briga šta kaže Evanđelje. Milost Božija koja nam je data već 2000 godina pokušava ljudski hominidni čopor usmeriti prema Spasenju, prema onome što u suštini jeste: Imago Dei (slika Božija). Ova jadna konstatacija vodi nas i dalje u uočavanje da, kod preobilnog broja krštenih raznih denominacija, uopšte nije NIKADA došlo do obraćenja i prosvetljenja, niti su oni o tome razmišljali a niti ih to zanima. Oni stoga nastavljaju utabanom stazom folklornog tradicionalizma (pri čemu ne želimo ocrnjivati Crkvenu tradiciju jer ona sa ovim nema veze). Eto to je naša verska stvarnost jučerašnjice – današnjice – a možda i sutrašnjice. To ujedno pokazuje da je Crkva sastavljena od svih pravih vernika svih denominacija kojih je autentično mali broj: ''Ne boj se stado malo: svidelo se Ocu vašemu dati vam carstvo"(Lk 12,32).

Eror klerika koji nisu dobro obrazovali vernike (jer su i sami neobraćeni) pokazuje koliko su

članovi crkve daleko od vere Isusa Krista i daleko od Crkve (pisane velikim slovom). Oni ostaju članovi crkve (pisane malim slovom) kao međusobno netrpeljivi delovi jednog bloka koji se raspao u mozaik mizantropizma najgore vrste. Osnovna stvar koja se tu postavlja jeste: koji je onda smisao takvih crkava pisanih malim slovima? Da li je smisao toga širenje nacionalizma (pri čemu se vera i nacija shvata kao neodvojivi deo identiteta potpuno odbacivši poruku Jevanđelja); da li je smisao toga unutarcrkveni karijerizam i uhlebljenje (što predstavlja izraz straha od života i neverovanje u Boga koji deluje u celokupnosti stvorenog a ne u jednoj zatvorenoj instituciji). Uvek se postavlja osnovno pitanje smisla svih tih institucija. Ispunjavaju li one svoj osnovni zadatak?

Ukoliko nam one ne pomažu u osnovnom zadatku: da postanemo bolji ljudi, onda imamo jasan promašaj, onda su te crkve pisane malim slovima, privremena agresivna epizoda u istoriji ljudske gluposti.

Opet ostaje ono odavno uočeno, da članove Crkve pisane velikim slovom, predstavljaju sveti pojedinci u tim odvojenim crkvama, pri čemu veliku radost i šansu napretka daju oni pojedinci koji u datim istorijskim trenucima obavljaju veliku hijerarhijsku službu i time šire vidike svoje uskogrudne braće. U tom smislu takvim se velikim jerarhom u najuticajnijoj crkvi tj. Rimskoj crkvi pokazuje papa Franja. Kada bismo imali više takvih jeraraha poput pape Franje u ostalim crkvama, tada bi smer broda svih crkava krenuo tamo gde je usmeren kurs Jevanđelja. Upravo papa Franja pokazuje da, bez obzira na sve nategnutosti koje je prouzrokovala istorija ljudske bahatosti, moguće je krenuti putem ljubavi ukoliko smo ponizni, iskreni i dobrodušni.

+ Leonardo

14.02.2016., broj 18 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

Za oko mesec dana ulazimo u vreme Velikog posta. Danas je to vreme kod nas, više nego ranije, široko otvoreno da ga živimo – ne ugodnim propovedima, nego konkretnim životnim zalaganjem i pomoći.
Razne životne priče koje slušamo, pune nam srce tugom. Mnogi stari i promrzli ljudi skapavaju od gladi u našoj ''demo(n)kratiji.''

Po ovom hladnom vremenu u prodavnicama možemo sresti ljude koji su jadni, gladni, izgubljeni. Video sam tako gospođu u demode kaputu, sede kose i niskog rasta, nagriženu osteoporozom i životom u predgrađu Balkana, ili usred njega. Stoji nekako čudno u odnosu na frižider s kutijama jaja, istim onakvim kutijama kakvima se nekada oblagao studio za probe benda, sredinom osamdesetih. Čudno izgleda i neprirodnog je položaja tela.

Vadila je, jadna žena, jedno po jedno jaje i stalno se okrećući, gurala ih kvrgavim prstima u staru crnu izlizanu torbu. Srce mi je stalo, iznutra sam počeo drhtati. Suze su mi navrle na oči, sve mi se zamaglilo. Žena krade obično jaje koje košta petnaest pišljivih dinara!

Krenuo sam prema njoj i videla me je. Znala je da znam da krade. Te oči! Nikada neću zaboraviti. Tu molbu bez reči, taj sram koji joj se navukao na izborano lice. Tu nadu da je neću otkucati. To je nečija mama ili baka.

Šta bih sada trebao uraditi? Otići do nekog poslovođe koji je zaposlen preko zavičajnog kluba i sve mu ocinkariti? Da joj oduzme obrok i izbaci osramoćenu staricu van na zimu? A ja ću sesti u svoj auto s grejanjem i projuriti pokraj nje. Isti onaj poslovođa, koji sasvim sigurno vozi Mercedes, projuriće pokraj nje nekoliko sati kasnije i odvesti kući sav crni utržak, od robe koju je sam nabavio i postavio na police, ili višak od rezanja šunke, od voća i povrća, ili razliku od varanja na vagi.

Krenuo sam nekako instinktivno prema njoj. Stao kraj tog pognutog tela u starim cipelama. Hteo sam je čvrsto zagrliti, kao mamu. Kao majku svih dobrih ljudi koje sam ikada upoznao. Zaštititi je i ugrejati. Dao sam joj u ruku 3000 dinara. Pogledala me je bez reči, oči su nam se srele. Stisnula mi je ruku pored tog prokletog frižidera, uzela je dinare. Nismo progovorili ni reč, a onda je počela plakati. Kao da su sa suzama koje su klizile niz lice koje dugo nije dotakla krema ni šminka, iz te gospođe izlazile sve tuge njenog života, u gradu s prekrasnim crkvama i gotičkom katedralom čija restauracija košta milijarde, u gradu u kojem će do sramotne smrti morati krasti jaja kako bi preživela.

Ali, velika mi je uteha bila da par dana neće morati krasti, biće sita. Nisam nešto posebno dobar čovek zbog toga, ja sam njen dužnik – mi smo njeni dužnici.Ona i njena generacija stvarale su sve oko nas, a danas su siromasi.

Seo sam u auto i dugo nisam mogao krenuti, razmišljao sam o majkama svih dobrih ljudi koje poznajem.

+ Leonardo

07.02.2016., broj 17 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

na Univerzitetu u Berlinu, profesor je izazivao studente pitanjem: "Da li je Bog stvorio sve što postoji?" Jedan student je hrabro odgovorio: "Da, stvorio je! Bog je sve stvorio." Profesor reče: "Ako je Bog stvorio sve, onda je stvorio i zlo. A sudeći prema pravilu - da naša dela govore ko smo mi – Bog je zao." Student je zaćutao.

Jedan drugi student je podigao ruku i rekao: "Mogu li ja Vas nešto pitati, profesore?" "Naravno", odgovorio je ovaj. Student je ustao i rekao: ''Profesore, postoji li hladnoća?'' ''Kakvo je to pitanje? Naravno da postoji. Tebi nikada nije bilo hladno?", odgovorio je profesor.
Mladić je odgovorio: "Činjenica je da hladnoća ne postoji. Prema zakonu fizike, ono što mi smatramo hladnoćom je zapravo nedostatak topline. Predmeti ili živa bića se mogu proučavati kad imaju ili prenose energiju, a toplina je ono što čini da telo ili materija prenose energiju. Apsolutna nula je potpuna odsutnost topline, materija postaje inertna i nesposobna za bilo kakvu reakciju. Hladnoća ne postoji, mi smo stvorili tu reč da opišemo kako se osećamo kad nemamo topline."

Student je nastavio: "Profesore, postoji li tama?" Profesor je odgovorio: "Naravno da postoji!" Student odvrati: "Ne, profesore, tama ne postoji. Tama je zapravo nedostatak svetla. Svetlo možemo proučavati, ali tamu ne. Zapravo, možemo koristiti Njutnovu prizmu da razbijemo belo svetlo i proučimo različite talasne dužine boja. Ne možemo izmeriti mrak. Jednostavan zraka svetla može se probiti u svet tame i osvetliti ga. Kako možete znati koliko je određeni prostor taman? Ono što možete izmeriti je količina svetla koje je prisutno. Tama je izraz koji čovek koristi da bi pokazao šta se događa kad svetlo nije prisutno!"

Konačno, mladi je čovjek upitao: "Profesore, postoji li zlo?" Iznerviran, profesor je odgovorio: "Postoji. Vidimo ga svaki dan u primerima čovekovog nehumanog ponašanja. U kriminalu i nasilju."

Na to je student odgovorio: "Zlo ne postoji, profesore. Ili barem, ne postoji samo za sebe. To je kao tama i hladnoća - reč koju je čovek stvorio da bi opisao odsutnost Boga. Bog nije stvorio zlo. Zlo nije kao vera, ili ljubav koji postoje kao što postoje svetlo i toplina. Zlo je ono što nastaje kad čovek nema Božije ljubavi u svom srcu." Profesor je ćutke seo.

31.01.2016., broj 16 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

u svom mesijanskom delovanju usred Izrailja Hristos se trajno približavao svetu ljudske patnje. Pisac Dela Apostolskih (10, 38) beleži kako je Isus "prošao zemljom čineći dobro". To njegovo delovanje svugde se odnosilo na paćenike i one koji su tražili pomoć. Lečio je bolesne, tešio teskobne, hranio gladne, otvarao uši gluvima a oči slepima, oslobađao od gube, od zloduha i različitih telesnih nedostataka. Tri puta je mrtvima vratio život. Saosećao je sa svakom ljudskom patnjom, kako telesnom, tako i duševnom. U svom učenju u središte je stavio osam blaženstava upućenih onima koji u dugom životu iskušavaju razne nevolje: siromašni, žalosni, gladni i žedni, progonjeni zbog pravednosti, koje napadaju i lažu protiv

njih zbog Hrista.

On sâm najviše se približio svetu ljudskog trpljenja kada je patnju na sebe uzeo. Znamo kako je za života trpeo, ne samo umor, beskućništvo i nerazumevanje, nego je sve čvršće bio okružen obručem neprijateljstva. Bio je toga svestan pa je učenicima u više navrata govorio o patnji i smrti koja ga čeka: "Evo, ulazimo u Jerusalim i Sin čovečiji biće predan poglavarima svešteničkim i farisejima. Osudiće ga na smrt i predati poganima, izrugati i popljuvati. Izbičevaće ga, ubiće ga, ali on će nakon tri dana vaskrskrsnuti" (Mk 10, 33-34).

Hristos, dakle, ide u susret svojoj muci i smrti potpuno svestan poslanja koje treba da izvrši. Svojom patnjom na krstu proživljava zlo uraslo u korene ljudske duše i istorije, te u isto vreme to zlo uništava, satire ga nadvladavši ljubavlju svaki mrak, i time iznutra uništi smrt, zašavši u samu srž njenog postojanja. On koji je Život, tako vrati čovekovoj naravi Život (sebe) koji je čovek neznanjem izbacio. Tako će Isus svojom patnjom učiniti da čovek ne umre, nego ima život večni.

To delo spasenja po naumu večne Ljubavi ostvario je kroz patnju koja je kulminirala u smrti na krstu sa otkupiteljskim učincima. Preuzevši patnju na sebe on ju je uništio. Zato je ukorio Petra kada ga je hteo navesti da odbaci misli o patnji i smrti na krstu: "Daleko to od tebe, Gospode. Odlazi napasniče, jer ti nije na pameti šta je Božije, nego šta je ljudsko" (Mt 16, 23). A kad ga je taj isti Petar za vreme hapšenja u Getsimanijskom vrtu pokušao mačem obraniti, Hristos ga je ponovo ukorio i zamolio: "Vrati mač u korice. Zar da ne pijem čašu koji mi daje Otac?" (Jv 18,11). Sve to pokazuje da ga je duboko prožimala misao koju je izrekao u razgovoru sa Nikodimom: "Bog je tako ljubio svet da je dao svoga Jedinorođenog sina da niko, koji u njega veruje ne pogine, nego da ima život večni" (Jv 3, 16).

Hristos je, dakle, poslušan Ocu prihvatio i mučeničku smrt (krst), svestan svoje spasiteljske misije.

+ Leonardo

24.01.2016., broj 15 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

biblijsko dušebrižništvo počinje s pravilnim razumevanjem biblijske slike čoveka. Danas postoje mnoga iskrivljena mišljenja, devijantna u odnosu na Božiju reč u Svetom pismu. Božija reč nam daje uvid u čovekovu prirodu: ''Na svoju sliku stvori Bog čoveka, na sliku Božiju on ga stvori, muško i žensko stvori ih.'' (Post, 1,27).

Biblija nam otkriva istinu o čoveku, o čovekovom izvorištu, nastanku. Ona nam opisuje

stanje čoveka i daje objašnjenje za njegovo ponašanje; pokazuje da je Bog stvorio čoveka za život u zajednici sa Bogom, da između Stvoritelja i stvorenja bude duboka veza. Međutim, svojom neverom, samovoljom i pohlepom (greh) čovek je prekinuo taj originalni odnos i time poremetio izvorni poredak između čoveka i Boga, a time automatski i između čoveka i čoveka, te čoveka sa samim sobom i sa okolinom.

Tako je čovek prouzrokovao poremećeno stanje svog života iz kog može biti spašen isključivo kroz Isusa Hrista. Ponovno uspostavljanje ovog odnosa centralna je tema Biblije. To uspostavljanje se ostvaruje otkupljenjem po Hristovoj smrti na krstu, kao veličanstveni i najviši izraz silne Božije ljubavi, njegovog dušebrižništva za pali ljudski rod. Biblijsko dušebrižništvo nampokazuje da svi problemi koji su započeli s Adamom, nalaze svoje rešenje u Isusu Hristu, našem Gospodu i Spasitelju.

+ Leonardo

17.01.2016., broj 14 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

u knjizi o Jovu, njegovi prijatelji brane tradicionalnu tezu kao Jov jer je sagrešio. Jov je svestan da nije zaslužio takve kazne. Ističe sve što je dobro učinio u životu te osporava načelo koje patnju poistojećuje s kaznom za greh. Na kraju Bog kudi Jovove prijatelje zbog njihovih optužbi te priznaje kako Jov nije grešan. To što on trpi jeste patnja nedužnoga – misterija u koju čovek svojim umom ne može proniknuti. Nije, dakle, istina kako je svaka patnja posledica greha te da ima značenje kazne.

Lik Jova postavlja pitanja o patnji nedužnog čoveka: o trpljenju bez krivice. Jov nije kažnjen. Nije bilo razloga da mu se nametne kazna, ali je podvrgnut teškom iskušenju. Iz uvodnog dela Knjige o Jovu proizilazi da je Bog dopustio to iskušenje na Sotonin izazov koji je osporavao Jovovu pravednost: "Ali pruži jednom ruku i dirni mu u dobra: u lice će te prokleti!" Iako je, dakle, Bog pristao da iskuša Jova patnjom, učinio je to da bi pokazao njegovu pravednost. Patnja u tom slučaju ima značenje iskušenja.

Da bismo mogli saznati pravi odgovor na pitanje o trpljenju, moramo usmeriti pogled prema objavi Božanske ljubavi, najdubljem izvoru smisla svega što postoji. Ljubav je prebogat izvor smisla trpljenja koje nam ostaje misterija. Svesni smo da su naša tumačenja nedovoljna i neprimerena. Hristos nas uvodi u misteriju i otkriva razlog trpljenja u onoj meri u kojoj možemo shvatati uzvišenost Božije ljubavi. "Bog je toliko ljubio svet da je dao svog jedinorodnog Sina da ne umre ni jedan koji u njega veruje, nego da ima život večni" (Iv 3, 16). Te reči, koje je Hristos izgovorio u razgovoru s Nikodimom, uvode nas u samu srž spasonosnog Božijeg delovanja i izražavaju suštinu hrišćanske soteriologije, teologije o

spasenju.
Svojim delom spasenja jedinorodni Sin oslobađa čoveka od greha i smrti. On pre svega briše iz ljudske istorije vlast greha koja se ukorenila pod uticajem Zloduha, počevši od iskonskog greha, a zatim pruža čoveku mogućnost da živi u posvetnoj milosti.

Nakon pobede nad grehom, on ruši vlast smrti, dajući svojim vaskrsenjem uvod u buduće vaskrsenje tela. I jedno i drugo bitni su uslovi 'večnog života', a to znači konačne ljudske sreće u jedinstvu sa Bogom. Znači da je za one koji su zauvek spaseni patnja potpuno izbrisana. Zbog Hristovog spasonosnog dela čovek na zemlji živi s nadom u večni život i posvećenje. Iako pobeda, koju je Hristos svojim krstom i vaskrsenjem izvojevao nad grehom i smrću, ne uklanja vremešne patnje ljudskog života, ni ljudsko postojanje u istoriji oslobađa od trpljenja, ipak ta pobeda osvetljava celu istoriju i svako trpljenje novim svetlom, svetlom spasenja.

To je svetlost Jevanđelja, radosne vesti.

+ Leonardo

10.01.2016., broj 13 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

ljudska patnja je stvarnost koja postoji od kad je čoveka. Ona se u njemu pojavljuje i prolazi. A ponekad, nažalost, u njemu se utvrđuje i produbljuje. Iako je svaki čovek po svojoj ličnoj patnji nešto gotovo i neponovljivo, patnja ima međuljudske i društvene razmere. Paćenici su međusobno slični kako po sličnosti prilika, kušanja i sudbina, tako i po potrebi da ih neko shvati i za njih se brine. A najviše su slični po upornom postavljanju pitanja o smislu patnje. Patnja je, naime, nešto šire od bolesti, nešto složenije i dublje što je ukorenjeno u samu ljudsku narav. Sveto Pismo je velika knjiga o trpljenju i ono povezuje patnje s bolestima određenih delova tela: kostiju, bubrega, jetre, stomaka, srca. No, to ne iscrpljuje sve što je o predmetu trpljenja već rekla i stalno ponavlja knjiga ljudske istorije. Pred trpljenjem koje čovek podnosi, kao i pred patnjom koja u svetu vlada, nezaobilazno se javlja pitanje - zašto? To je pitanje o uzrocima, razlozima, ciljevima i napokon o smislu ljudske patnje i trpljenja.

Telesni bol široko je rasprostranjen i među drugim živim bićima. Čovek, koji je svestan da trpi, pita se 'zašto'? A još dublje pati ako nema zadovoljavajućeg odgovora. Problem trpljenja usko je vezan uz pitanje zla. Otkud ono i zašto? U pitanju zla uvek je sadržano i ono o patnji. Odgovor na te probleme, koji dolaze od sveta, svet sam ne može dati, nego Stvoritelj i Gospodar sveta – Bog. U traženju odgovora neki negiraju i samoga Boga. A. B. Šimić u svom ''Mladiću'' jadikuje: Ima li iko u svetu kome bih se mogao obratiti? Od ljudi se moram odvratiti; knjige me samo smetu. Da ima barem Bog, da mi on pomogne iz ovih muka. I da mi njegova ruka pokaže pravi put! Al' Boga nema više u hramu ni izvan hrama. O,

zašto mi ubiste Boga i ostaviste me sama! Tin Ujević koji je u sebi nosio svoj nemir i nespokoj, a hteo da mu sve bude jasno, pokazao je kako ima i nerešenih pitanja i neostvarenih mogućnosti: Ko sam i šta sam, šta ću, koga volim, šta tražim, kuda idem, za čim lutam? Uzalud nebo za odgovor molim. Uplašen sobom svoje suze gutam; tajanstvo stvari i života zebe, ne poznam ništa, a najmanje sebe ('Tajanstvo', I).

Miroslav Krleža, koji je često ateistički nastupao, vikao i galamio, te u sukobu vere i nevere revoltirano se na neveru kladio, znamo kako do kraja nije bio raščistio s verom, pa se sa Bogom do smrti 'rvao'; polemično, prkosno, a često i cinično. I premda je davne 1918. zapisao kako je sve laž grozna; ni crna ni bela; laž barikade - knjige- reči i raspeća. Jer ničega nema: ni Boga ni vraga (Pietá), ipak neki zapisi iz njegovog Dnevnika govore kako ga je Bog celog života mučio, zanimao i nametao se kao 'otvoreno pitanje'. Postojanje zla u svetu, patnja i trpljenje još više otvaraju i produbljuju takva 'otvorena pitanja'.

Pitanje o patnji, a posebno o patnji nevinih ljudi, problem je svih vremena i svih kultura. Susrećemo ga u Grčkoj, Egiptu i Vavilonu. Knjiga o Jovu, remek delo među mudrosnim knjigama, pokušava odgovoriti na to pitanje: zašto nevini stradaju, a oni, za koje kažemo da su nevaljali, imaju sreće u životu? Ona potresnim načinom iznosi istoriju patnje pravednika koji gubi imetak, sinove i kćeri. I sâm biva udaren teškom bolešću. Pisac je duboko religiozan, ali je i zbunjen jer ne uspeva uskladiti sliku o Bogu koji je pravedan, sa stvarnošću patnje koja pogađa pravednike. U takvom stanju zbunjenosti pojavljuju se u njegovoj kući tri stara poznanika, koji ga nastoje uveriti kako je sigurno učinio neki teški greh kad je udaren višestrukom i tako groznom patnjom. Oni kažu da patnja uistinu pogađa čoveka samo kao kazna za neku krivicu: nju, naime, šalje Bog koji je savršeno pravedan, te se njezini razlozi nalaze u redu pravednosti. U tom dramatičnom dijalogu Jov razgovora s Bogom i s trojicom prijatelja. Nakon početne tišine, on otvara usta i proklinje ''dan svoj'' kad se rodio i pita se čemu više živeti. Pokoja ni mira meni više nema (Jov 3, 25). Postaje nestrpljiv i buni se. No, u duši ostaje duboki vernik koji svoje jade upravlja Bogu i s njim raspravlja. U tami života ne zna rešiti problem Boga i njegove pravde, ali mu je vera jaka. Iako oseća kako ga je Jahve na trenutak ostavio, uveren je kako će mu se opet objaviti: Znam dobro, moj Izbavitelj živi i poslednji će on nad zemljom ustati. A kad se probudim k sebi će me dići (Jov 19, 25). On Boga prepoznaje kao istinskog prijatelja, otkupitelja i izbavitelja pored sve drame i napetosti života.

Bog na svoj tajanstven način pati s paćenikom. To je potpuno jasno sa Božijim suobličenjem sa sramotom Krsta, koji je bio namenjen teškim zločincima; izopćenošću - raspet je izvan svetog grada Jerusalima; bogohulstvom i prokletstvom - sveštenički poglavari optužili su ga da laže i bogohuli, a u Zakonu stoji da je proklet onaj ko visi na drvetu. Bog je proglašen bezbožnikom i onim koji ne poštuje Zakon. Postao je znak osporavan kroz svoj život i čitavu povest do današenjeg dana. Ali Bog zna da samo ljubav premešta gore i menja ljudsko srce.

+ Leonardo

03.01.2016., broj 12 - Listić "Dominisiana"

Draga braćo i sestre,

naravno da ni o kom ne treba govoriti ružno i omalovažavajuće, nego je potrebno biti pristojan i kulturan.
Ali šta ako neka ružna reč baš opisuje ono što neka osoba jeste, i šta ako se ta osoba potrudila da to godinama i potvrđuje? Šta ako o nekom imamo ružno mišljenje jer nam je on ili ona naneo takve rane koje se po nikakvom pravu ne mogu opravdati, a nismo nikada od takvih naših ranjavatelja primili bilo kakav barem signal želje za oprostom? Šta sa takvima? Ima li tada ružna reč opravdanje?

Naravno da ima, jer u pedagoškom smislu utiče na preispitivanje stavova i delovanja takve osobe.

Na žalost, postoje osobe kojima uništenje drugog života apsolutno ništa ne znači, koji za taj svoj čin uopšte ne mare. To uništenje može biti raznih dimenzija: npr. unište drugom život zbog neke najobičnije omaške koju je taj neko napravio bilo na radnom mestu, bilo u školi, bilo na studijama itd. To što takav jadnik ostaje bez radnog mesta, bez završetka studija ili škole i slično, ovima apsolutno ništa ne znači – oni su mišljenja da su postupili ispravno. Njima je uništenje drugih – tuđih – života ispravno. Oni su slepci koji ne shvataju dubinu vlastite monstruoznosti.

Ali ako se u ovom životu ne trgnu i ne uvide svoju monstruoznost, tada će je uvideti nakon zemaljskog života, kada pravda Božija stane pred takve monstrume. A kako svoju monstruoznost opravdati pred pravdom Božijom? Nikako.

Stoga moramo znati, da ljudi nisu roboti nego živa, od Boga stvorena bića koje Bog ljubi i kojima uvek treba prilaziti sa raznih strana i posmatrati njihovo konačno određenje i sreću. Drugim rečima, ukoliko preduzimamo restriktivne radnje prema nekome, uvek moramo voditi računa o tome kakve će posledice te naše radnje imati na njihove dalje živote, a onda s tim u vezi i na živote njihovih porodica, dece itd. Ne možemo nekom uništavati život zbog naše monstruoznosti, zbog naše površnosti i nezahvatanja dubljeg uvida.

Ukoliko smo takvi, trgnimo se, jer približili smo se tada ''gušterima''. Gušter je biće koje reaguje instinktivno, on jede ono što vidi da se pomera – reaguje nagonski. Čovek nije gušter niti je pozvan to biti. Čovek je slika Božija, i mi, bez obzira na koji nas položaj u ovom svetu stavio Gospod Bog naš, moramo o tome vrlo ozbiljno voditi računa. Ne budimo drugima noga posrtanja, budimo im drago sećanje i zbog toga predmet njihovih blagoslova i molitava.

Razmislimo, stoga, o protekloj 2015. godini, koliko smo učinili dobra a koliko zla, jer pored dobra i zla trećeg nema – neutralna opcija ne postoji. Ne zanemarujmo konstantno podsticaje Svetog Duha Božijega, koji nas potiče na dobro, na rast, na evoluciju naše spoznaje i svesti.

Ako na sebi uviđamo ovo o čemu je bilo reči, trgnimo se - još ima vremena, još nije kasno.

+ Leonardo